

Становище

от проф. д-р Гергана Кирилова Дачева

за дисертационен труд за присъждане на научната и образователна степен „доктор” в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология – Славянски езици (сръбски и хърватски)

с докторант на самостоятелна подготовка Вяра Александрова Найденова

Тема: „Лингвостилистични средства на комичното в комедиографията на Бранислав Нушич”

1. Данни за докторантурата

Вяра Александрова Найденова е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка по 50.04.18 Славянски езици (сръбски) към Катедрата по славянско езикознание във Факултета по славянски филологии на СУ „Св.Кл.Охридски” от 2006 до 2009 г., като през 2009 г. е отчислена с право на защита. Дисертационният труд е обсъден и насочен за публична защита пред научно жури на заседание с разширен състав на катедра „Славянско езикознание“ при Факултета по славянски филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на 15 ноември 2016 година. Вяра Найденова работи като преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски”.

2. Актуалност на темата и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертантката е избрала тема, която никога не губи своята актуалност, тъй като творчеството на Нушич е в центъра на научните интереси на различни изследователи. Тя се опитва да намери своето място сред тях, като ясно откроява целите и задачите, които си поставя, а именно – да наблюдава, анализира и систематизира основните лингвостилистични аспекти на комичното в комедиографията на Нушич.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Трудът отговаря на изискванията за докторска дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и е представен в обем от 307 страници същински текст с увод, три глави, заключение и библиография.

В увода докторантката подчертава, че във фокуса на изследването попадат лингвистичните кодове и стилистичните стратегии от всяко езиково равнище (фонетично, морфологично, синтактично, лексикално-фразеологично и стилистично), заложили при реализацията на комизма при Нушич – класик на сръбската комедиография.

Първа глава съдържа два обособени обзорни раздела - естетическата категория на комичното и нейните проявления в сръбските изследвания по въпроса и „Стилистиката за същността на понятието индивидуален стил“, в който се разглеждат в теоретичен план концепциите на автори от различни епохи и школи. Историческият обзор е стегнат и прецизен, като включва и малко познати у нас сръбски изследователи на комичното и стилистиката.

Втора глава разглежда езиково-стилистичните особености на комедиографията на Бранислав Нушич, които са класифицирани и описани в отделни раздели по езикови равнища (от фонематичното до синтактичното), като доминират дескриптивният метод и анализът. С това тази глава се превръща в център на настоящото изследване, но не представлява просто изброяване на отчетените тропи и дескрипцията им по равнища, а е един вид алгоритъм на стилистичните кодове на комичното на всяко отделно езиково равнище. В края на всеки раздел са предложени и изводи. Авторката показва изключителна зрялост в разработването на избраната проблематика и изгражда много добър баланс между различните аспекти, терминология и методология, което при един такъв интердисциплинарен подход е най-сложното и най-важното: между литературоведските и чисто езиковите елементи да има баланс.

Третата глава „Интеграция на стилистичните средства на комичното в комедиографията на Бр. Нушич (стилистично равнище)“ е посветена на възлови моменти от разглежданите комедии, в които се разкрива взаимодействието на стилистични средства от всички равнища в тяхното цялостно комично звучене. Тази глава представя от стилистичен аспект равнището на текста, с което става своеобразно продължение на втора глава, но на качествено ново ниво – нивото на цялостния текст на дадената комедия, а и на комедиографията на Нушич като интегрално единство. Изследователският подход е комплексен. Авторката показва уменията си както да анализира, така и да синтезира направените наблюдения, като въвежда и нови термини, които са изцяло приложими в нейното изследване.

Заключението съдържа изводите и обобщенията за резултатите от разрешените задачи и постигнатите цели, основните акценти, свързани със спецификите на поетиката на Нушич като комедиограф от гледна точка на това, как чрез различните езиково-стилистични средства се реализира комичното като естетическа категория.

Библиографията (около 300 единици) съдържа класически и нови теоретични източници най-вече от лингвистично, но и от литературоведско, културологично и документално-справочно естество: на сръбски, руски и български, но и на хърватски, френски, английски, словенски, италиански език и др.

4. Приноси и значимост на разработката

Авторката правилно е посочила научните си приноси (18), макар че е проявила и известна скромност. Сред приносите на Вяра Найденова трябва да се изведат като изключително полезни обзорите, които съдържат концепциите на малко познатите у нас сръбски стилистици. Това определено обогатява работата и изпълва съдържателния ѝ аспект по линия на обекта на изследването и теоретичните понятия, както и с творчеството на Нушич. Вяра се е заела с нещо доста трудно – комедията като жанр, но се е справила отлично.

Що се отнася до структурата на работата – авторката се е насочила към традиционния и доказал се модел да се върви по езикови равнища, като е включила и стилистичното равнище при езиковия анализ на комедиите на Нушич. Структурният подход по езикови равнища спомага да няма разпиляване в ненужни посоки, на което се дължи и стройната и ясна композиция на текста.

5. Автореферат и публикации

Във връзка с дисертацията са издадени 19 публикации – в списания и научни сборници. Авторката е участвала е с доклади по темата в различни конференции през последните години. Авторефератът е изготвен според изискванията и в стегнат вид представя основните компоненти на разработката.

Заклучение

Разработката на Вяра Найденова отговаря на изискванията и разпоредбите на Закона за развитието на академическия състав в Република България и на Правилника за устройството и дейността на СУ „Св. Кл. Охридски“.

Смятам, че дисертантката се е справила напълно успешно с целите и задачите, които си е поставила. Текстът на дисертационния труд представя авторката, Катедрата по славянско езикознание към Факултета по славянски филологии и СУ „Св.Кл.Охридски“ по възможно най-добрия начин в научно и изследователско отношение. Затова давам своята висока оценка за труда на Вяра Александрова Найденова и препоръчвам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Вяра Найденова в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, научно направление 2.1. Филология – Славянски езици (сръбски).

20.02.2017 г.

Автор на становището:

(проф. д-р Гергана Дачева)